

Cooperació catalana

Desembre 2018

Any 39è

PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
Catalunya

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

Azimut 360, transformar el consum energètic per transformar la societat

Pàg. 10

Yayo Herrero,
«El cooperativisme
és una forma de viure»

Pàg. 13

Economia solidària,
crear mercat social
i desmercantilitzar.

Pàg. 15

Indústria nuclear,
impunitat, silenci
i complicitat.

Pàg. 19

Prevenió de Riscos Laborals

Única cooperativa catalana acreditada
com a Servei de Prevenió Aliè

99%

de renovacions
anuals

9,1

valoració dels
nostres clients

15

anys fent
prevenió

- Salut i benestar des de la integració de la prevenió a la producció
- Eficàcia, adaptabilitat i implicació al servei del desenvolupament de les empreses
- Un model de treball flexible en base a normes internacionals de qualitat

www.sepra.cat

ASSIGEM
SERVEIS EMPRESARIALS

Assessorament i gestió integral especialitzada en
**COOPERATIVES, FUNDACIONS
i ENTITATS NO LUCRATIVES**

- Comptabilitat, aplicació Pla Comptable, seccions, tancament, Comptes Anuals.
- Obligacions tributàries, Declaracions periòdiques, Impost Societats, Requeriments, Inspeccions, etc.
- Nòmines, Seguretat social, problemàtica laboral, sancions, acomiadaments, etc.
- Temes socials, Assemblees, seccions, constitució i canvis en òrgans d'administració, mediació en situacions conflictives, etc.
- Temes jurídics, contractes, adaptació estatuts, revisió de la gestió tributària, regularització Registres: Cooperatives, Propietat, etc.

PROTECCIÓ DE DADES, Document de Seguretat, inscripció Agència Protecció de Dades

ASSIGEM Serveis Empresarials, SccL
Girona, 38, 1r 2a - 08010 Barcelona
Tel. 932 652 285 - Fax 932 325 613

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna, Enric Dalmau, Agnès Giner, Carla Liébana, M. Lluïsa Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarés, Jordi París, Joseba Polanco, Ricard Pedreira, Esteve Puigferrat i Olga Ruiz.

Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits

Foto portada: Azimut 360.

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

Aquesta revista ha estat impresa en paper ecològic.

 Generalitat de Catalunya

Sumari

04

TORNAVEU

Lluís Vidal, empresari

05

EDITORIAL

Catalunya, terra cooperativa.

06

NOTICIARI.

Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Reconeixements Coopcat 2018
Confederació de Cooperatives de Catalunya.

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Azimut 360
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA

Yayo Herrero
Montse Pallarés.

16

LEGISLACIÓ COOP

Un sentència del TS posa fre a l'ús fraudulent de la cooperativa
Cristina R. Grau.

19

MEDI AMBIENT

Escriure sobre nuclears a Catalunya
Miguel Muñiz.

22

OPINIÓ

El nivell meso de l'economia solidària
Jordi Garcia.

25

SALUT

El bon tracte en la infància
Jose Herrero.

27

RESSENYA

Mar Masip.

Un parell de preguntes (que són tres) a:

Lluís Vidal Ruiz

(Barcelona, 1952), empresari de PIME i assessor d'empreses

Del cooperativisme, em sembla atractiu que la societat cooperativa és una activitat econòmica més equitativa que altres formes jurídiques de treball. Són projectes en què els associats participen i es reverteixen els esforços i els resultats finals. I són empreses arrelades al territori.

Per contra, no em convenç del cooperativisme l'immobilisme, a vegades, de certs sectors del cooperativisme que no entenen que s'han de modernitzar, agrupar-se entre elles i enfrontar-se amb els reptes de futur. Les societats cooperatives tenen un gran potencial dins l'economia social i solidària. Sovint es desvirtuen els seus principis i semblen més empreses capitalistes i això les porta a contradiccions amb els valors cooperatius.

Pel que fa a la intercooperació, considero que l'empresa cooperativa necessita establir contactes amb altres cooperatives, d'aquesta manera aconseguirà més visibilitat i poder gaudir dels avantatges de crear una xarxa i disposar d'instruments per ser una empresa competitiva en el mercat. D'aquesta manera serà possible una altra forma d'economia més justa i equitativa.

Catalunya, terra cooperativa

Aquests mesos la Fundació Roca Galès està immersa en una gran activitat, a més de l'habitual i no menys important, com el suport a la recerca, el manteniment del centre de documentació i aquesta revista. Enguany, hem participat en dos processos molt enriquidors: l'exposició «Catalunya, Terra Cooperativa» i els Premis Aracoop.

L'exposició «Catalunya, Terra Cooperativa» pretén ser un reflex fidel del món cooperatiu d'ahir, avui i demà. Una exposició que no té data de finalització, ja que després de la seva estada en el Museu d'Història de Catalunya està previst que es converteixi en una exposició itinerant per tot Catalunya. L'objectiu és que esdevingui un bon motiu per parlar del cooperativisme, amb el coneixement del passat, i que ens serveixi per reflexionar en el present i així poder transformar el futur. Amb les exposicions no s'acaba la recuperació de la memòria cooperativa, en paral·lel tenim prevista una trobada internacional d'historiadors i estem consolidant la sèrie d'audiovisuals sobre la història de vida de cooperativistes, que és complementària a la col·lecció de llibres sobre biografies cooperativistes.

Hem de mostrar, també, la nostra il·lusió en anunciar que, fruit de la nostra campanya per «cooperativitzar» el nomenclàtor dels nostres carrers ja tenim uns jardins que porten el nom d'Elisa Garcia.

Per acabar, valorem molt positivament l'èxit dels Premis Aracoop i l'oportunitat d'eixamplar les tan necessàries relacions amb el món acadèmic amb el propòsit que la història i els valors de la cooperació arribin a sectors més joves.

Estem molt contentes que, a poc a poc però de manera sòlida, la Fundació vagi complint les finalitats de promoció del cooperativisme, el medi ambient i el benestar social.

Aquesta segona edició «millorada» amplia el nombre de places i crea nous espais d'aprenentatge i debat a la Universitat en forma de *workshops*. La matrícula roman oberta fins al 16 de desembre.

Després de l'èxit de la primera edició del Postgrau en economia social i solidària desenvolupament local, cooperativisme i transformació social a Sabadell, arriba la segona edició. Aquesta, que també serà presencial, seguirà el calendari de l'any passat i es realitzarà de gener a

2a EDICIÓ DEL POSTGRAU EN ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA DE LA UAB A SABADELL

juliol, els dimecres a la tarda al Campus d'Empresa i Tecnologia de la UAB de Sabadell. El postgrau manté i potencia també els tres dissabtes de docència i visita a experiències de l'economia solidària en altres ciutats i pobles i una sortida de tres dies al maig. Una experiència que ha estat molt ben valorada per l'estudiantat.

Enguany el Postgrau incorpora tres jornades de treball i formació obertes a les entitats de l'economia solidària, professorat universitari i tècnics municipals i que giraran entorn de tres eixos: el desenvolupament local, la transició ecològica i la innovació tecnològica. Aquestes responen a la voluntat iniciada el llarg d'aquest any des del Postgrau d'anar teixint una xarxa de complicitats entre col·laboradors, professorat, entitats i universitats. I que es lliga amb la nostra participació a la Comissió de Formació de la XES, o la nostra intervenció per exemple al Fòrum Global de la Economia Social que va tenir lloc el passat setembre a Bilbao, a la Fira d'Economia

Solidària del passat octubre, i al Congrés «Emprendimiento Cooperativo y Universidad» a San Sebastià el proper 14 de desembre.

Des de l'organització del Postgrau s'ha sol·licitat de nou el suport de la Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa, per tal de poder facilitar-ne l'accés i reduir el preu de matrícula en un 80%. Aquesta proposta formativa la impulsa la Universitat Autònoma, la Fundació Autònoma Solidària, el Teler Cooperatiu- Ateneu Cooperatiu del Vallès i l'Ajuntament de Sabadell. I compta amb el suport d'un ampli ventall d'entitats del sector, entre elles la Xarxa d'Economia Solidària de Catalunya o la Federació de Cooperatives de Treball.

Més informació:

www.uab.cat -> màsters i postgraus propis

postgrauess@telercooperatiu.org

DIÀLEG ENTORN DE L'EDUCACIÓ PER A LA COOPERACIÓ I LA FRATERNITAT

La sala d'actes del centre Cultural Casa Elizalde de Barcelona, va acollir, el dimarts 27 de novembre a la tarda, el Diàleg compartit amb Jaume Carbonell i Daniel Jover sobre Educació per a la cooperació i la fraternitat, a propòsit dels seus llibres: *L'educació és política* i *Mar de llum-Cooperació i fraternitat*.

El diàleg, emmarcat en els Emprius del cooperativisme, va girar entorn de les idees clau que sorgiren en forma de preguntes sobre els seus llibres:

- 1) Per què escrivim el que escrivim? D'on sorgeix l'interès? Què aprenem?
- 2) En l'origen dels llibres hi ha desitjos, preguntes, necessitat d'aclarir-nos, voluntat d'incidència, compromís social i polític...?
- 3) Com pensem, documentem i escrivim els nostres llibres? El procés d'escriptura. Llegim molt? Fem consultes a altres persones? Quines sensacions tenim en acabar el llibre, en presentar-lo...?
- 4) Quines reaccions, comentaris, crítiques, interrogants, suggeriments han provocat els nostres últims llibres?

Els Emprius del cooperativisme s'organitzen per la Fundació Roca Galès amb el suport de l'Institut Ramon Muntaner (IRMU).

CATALUNYA, TERRA COOPERATIVA

Aquest és el títol de l'exposició que es va inaugurar el dimecres 21 de novembre al vespre al Museu d'Història de Catalunya (plaça Pau Vila, 3, Barcelona). Organitzada per la Comissió de Memòria Històrica i Prospectiva de la Fundació Roca Galès, el comissariat és a càrrec de Marc Dalmau (La Ciutat Invisible, SCCL) i d'Antoni Gavalrà (Fundació Roca Galès). El disseny i la producció estan realitzats per la cooperativa Tat Lab.

L'exposició «Catalunya, Terra Cooperativa» presenta a través d'un recorregut per l'ahir, l'avui i el demà de les pràctiques cooperatives, el cooperativisme i l'economia social com a eines útils i vàlides per a la generació d'alternatives a la societat actual, superant la visió del cooperativisme com una pràctica obsoleta del passat.

L'exposició romandrà al Palau de Mar fins al 17 de febrer de 2019, moment que esdevindrà itinerant pel territori català. L'entrada és lliure, i l'horari de visita és de dimarts a dissabte, de 10 a 19 h i dimecres fins les 20 h, diumenges i festius, de 10 a 14.30 h.

L'exposició es complementa amb activitats paral·leles, com ara un cicle de taules rodones sobre cooperativisme, la projecció de «Peiró42» i debat sobre cooperativisme i sindicalisme, un cicle i finalment trobada internacional sobre recerca en economia social i solidària.

Més informació a:

www.rocgales.cat i

http://www.mhcat.cat/exposicions/exposicions_en_curs/catalunya_terra_cooperativa

PRESENTACIÓ DE LA BIOGRAFIA D'ALBERT PÉREZ BARÓ

El passat 29 de novembre al vespre, a la Sala d'actes del Museu d'Història de Catalunya a Barcelona, coincidint amb l'exposició «Catalunya, terra cooperativa», es va presentar el volum 31 de la col·lecció «Cooperativistes catalans», *Albert Pérez Baró. El compromís vital amb el cooperativisme*, escrit per l'historiador Jordi Pomés.

La presentació del llibre va ser a càrrec de Miquel Garau, doctor en història, i de Josep Isern, expresident de la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya. L'acte va comptar amb parlaments d'Antoni Gavalrà, director de la col·lecció; de Jordi Pomés, autor del llibre i de Xavier Palos, president de la Fundació Roca Galès, coeditora de la col·lecció juntament amb Cossetània editors.

Albert Pérez Baró (Barcelona 1902-1989) va ser una de les figures més rellevants del cooperativisme català del segle xx. Sobretot ho fou entre 1950 i 1980. Durant aquests anys va treballar per mantenir en vida o amb la màxima salut possible el ric cooperativisme del país. També va ser qui va teoritzar més sobre la temàtica. Fou el català que més va estudiar el moviment i el que més escrigué i discursos en públic en va fer. Dictà centenars de conferències i publicà més d'un miler d'articles en diaris, revistes i butlletins a banda de 23 llibres o opuscles sobre cooperativisme. Es convertí en un reconegut expert en aquesta matèria en l'àmbit internacional. Va entregar la seva vida a l'ideal de la cooperació i als seus nobles valors. Mostrà amb la seva vida quins eren aquests valors tot procurant predicar-los amb l'exemple. Per això va ser tan reconegut, fins pels que no compartien amb les seves idees. Aquests valors l'impulsaren a comprometre's en la defensa del cooperativisme tant des de la mateixa base, participant abnegadament en les tasques de gestió de la cooperativa de consum Teixidors a Mà, de Gràcia, com promovent projectes d'envergadura més enllà de l'àmbit local com ara la creació el 1951 del Centre d'Estudis Cooperatius.

CENTENARI DEL CELLER COOPERATIU DE GANDESA

El **19 de febrer del 2019** farà cent anys que es va aprovar la construcció del **Sindicato de Cooperación Agrícola** de Gandesa, un projecte de l'arquitecte Cèsar Martinell que va ser possible gràcies a l'esforç d'unes quantes famílies del poble que volien lluitar per un futur millor lligat a la pagesia i la viticultura local.

Aquests cent anys han permès escriure diversos capítols d'història, en la qual hi ha hagut moments de tot. D'entrada, la construcció de l'edifici va lligar els cooperativistes durant molts anys al Banc de Valls, on s'havia demanat un crèdit; es recorden males collites per les afectacions de les gelades o pedregades i la falta de liquiditat per pagar les càrregues de raïm; o també les crisis greus que es van viure durant la Batalla de l'Ebre i la postguerra.

Més enllà de les dificultats, però, en tots aquests anys predomina una història de superació i lluita per mantenir viu

l'esforç i el llegat de moltes generacions. És la història d'un poble, d'una gent que tradicionalment s'ha dedicat a la terra i que ha fet propis conceptes com el treball col·lectiu i el valor.

Així mateix, són cent anys d'un edifici únic, d'una de les Catedrals del Vi de Catalunya projectades pel genial arquitecte Cèsar Martinell. Edifici declarat Bé d'Interès Nacional el 2002 i una de les Set Meravelles de Catalunya des de l'any 2007.

En motiu d'aquesta efemèride s'han previst diverses activitats commemoratives. El dia **18 de febrer de 2019** al vespre arrencarà la festa en un acte institucional, que anirà acompanyada d'una jornada de portes obertes el mateix dia 19 de febrer per a totes les persones que vulguin apropar-se al celler i gaudir d'una visita guiada molt especial.

Serà especial perquè, sumada a l'actual visita, hi haurà també l'opció de recórrer els cent anys d'història a través d'una

exposició que posarà èmfasi en els grans moments per a l'edifici, el cooperativisme i l'elaboració dels tradicionals productes del Celler com el vi i l'oli.

En el recorregut també s'inclourà un nou material audiovisual que donarà veu als testimonis que poden relatar aquest pas del temps, persones que han estat vinculades a la cooperativa i que poden explicar en primera persona les vivències i records que conserven de l'edifici.

Els actes d'un centenari no serien complets si no es bufessin les espelmes en una festa popular. Durant el 2019 s'organitzarà una jornada especial per a tots els socis i persones que han estat vinculats al celler, i també per a la gent del poble i totes les persones que vulguin acompanyar la celebració. La festa està pensada per a famílies, perquè hi gaudeixin tant grans com petits, joves com grans. Serà la festa de tots i per a tots.

Més informació: www.coopgandesa.com

LA COMUNITAT MINERA OLESANA COMMEMORA EL 150è ANIVERSARI DE LA COOPERATIVA

Aquest desembre es commemora una data històrica per a la Comunitat Minera Olesana, única cooperativa catalana que gestiona el servei integral d'aigua en el municipi d'Olesa de Montserrat: la cooperativa celebra els actes principals del seu 150è aniversari.

L'**acte institucional dels 150 anys** va tenir lloc el dia 1 de desembre, un reconeixement a tota la gent que ha fet possible aquests 150 anys d'història i un moment per trobar-se amb les autoritats i representants del sector de l'aigua i el cooperativisme català.

El diumenge 16 de desembre, la CMO gaudirà d'un dels actes centrals del 150è aniversari amb el **concert de l'Or-**

questra Simfònica del Vallès a la Passió d'Olesa, a les 18 h.

El passat 23 de novembre es va celebrar a la seu de la CMO la presentació del llibre *Recull històric de l'aigua d'Olesa. 150 anys de la fundació de la Societat Minera Olesana*, de Jaume Morera. El llibre és un relat d'un segle i mig de vida d'aigua potable a Olesa de Montserrat, i de l'esforç incansable per totes les persones que han format part de la CMO per mantenir un servei de qualitat per als seus vilatans.

El 8 de desembre de 1868 un grup d'olesans va fundar la Sociedad Minera Olesanesa, en forma de societat privada civil, amb l'objectiu principal de dispo-

sar d'aigua corrent a les cases i amb garanties de salubritat per al consum a Olesa de Montserrat, un segle i mig en el qual la comunitat ha mantingut amb fermesa el seu compromís i la seva vocació social.

En l'etapa més recent, i fa 25 anys, la comunitat va viure un canvi molt important amb la seva transformació en cooperativa de consumidors i usuaris resultant de la Llei de règim local del 3 d'abril de 1985, que va provocar l'adaptació de l'estructura jurídica, societària i administrativa de l'entitat, denominada Comunitat Minera Olesana, SCCL.

Més informació: www.cmineraolesana.cat

RECONeixEMENTS COOPCAT 2018

**Confederació de
Cooperatives de Catalunya**
@cooperativesCAT

El proper 14 de desembre, celebrarem la segona edició dels Reconeixements CoopCat, a través dels quals volem que es visualitzin els diferents elements que fan de les cooperatives un element de transformació de la societat atès que desenvolupen els principis i valors reconeguts des de fa dècades -recollits per l'Aliança Cooperativa Internacional- com a elements determinants del que és l'empresa cooperativa.

A través d'aquesta visualització, volem posar en valor la diversitat d'experiències perquè puguin servir de referència per a la resta de cooperatives i que, especialment, aportin llum a la societat, la qual s'enfronta a un profund canvi que afectarà de manera important a la vida de les persones, amb efectes que poden suposar un empitjorament de les condicions de vida.

El cooperativisme, a més, promou que l'organització de l'activitat econòmica sigui més democràtica i pot ser un referent per a la joventut, així com una eina d'autoprotecció per a tothom, ja que de manera col·lectiva i mitjançant l'autoorganització, les persones ens podem defensar millor i podem esmortir aquests efectes negatius, tal i com ja es va fer als inicis del cooperativisme quan la industrialització va trasbalsar la vida de les persones -encara que després va aportar també elements positius, especialment en aquelles societats que van saber organitzar.

Enguany, els Reconeixements CoopCat s'agrupen en cinc categories i són les següents:

Compromís amb el territori on es vol reconèixer a cooperatives que destaquen

per aquest compromís i perquè contribueixen al seu desenvolupament molt més enllà dels àmbits de la responsabilitat social; especialment, quan les cooperatives i els cooperativistes participen del territori i fan que la comunitat participi de la cooperativa, són agents que cohesionen la vida econòmica i social.

Emprenedoria i innovació on es posarà en valor l'actitud proactiva com a element cabdal per assegurar la supervivència.

Intercooperació i internacionalització on aquesta col·laboració permet servir al col·lectiu de socis d'una manera més eficaç en el desenvolupament de totes les funcions empresarials, especialment les de comercialització. La col·laboració empresarial dona lloc a noves formes d'entendre les relacions i atendre les necessitats.

L'ocupació de qualitat perquè suposa una estabilitat amb un nivell salarial digne i estructures retributives equitatives, establint mesures de conciliació, fent-ho sota criteris d'igualtat d'oportunitats i no discriminatoris, així com garantint les condicions laborals de les empreses

que subcontracten alhora que fomenten la gestió empresarial democràtica i participativa.

Per últim, la categoria sobre nous models de govern que milloren la transparència i la participació considerant que la diversitat del cooperativisme i la dimensió sovint suposa una dificultat afegida per a totes les branques.

Així doncs, volem reconèixer aquestes categories, per bé que totes les cooperatives desenvolupen, en major o menor grau, aquestes competències perquè totes suposen una llavor de transformació social que, des del moviment cooperatiu, valorem molt positivament.

Els reconeixements també volen posar de manifest la capacitat de sobreviure en un món de canvi i transformació permanent, ja que quan es tracta d'organitzacions de petita o mitjana dimensió per si soles no poden determinar l'esdevenir de la societat, però són exemples d'empreses que estan suposant un esforç per millorar la societat i aconseguir augmentar el nivell de dignitat i de benestar de les persones.

**RECONeixEMENTS
COOPCAT 2018**

Acte d'entrega de premis
**Reconeixements
CoopCat 2018**

14 de desembre de 2018

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies

Generalitat de Catalunya
Departament d'Indústria,
Turisme i Comerç

Azimut 360, transformar el consum energètic per transformar la societat

Nascuda fa 9 anys, Azimut 360 es proposa oferir serveis de disseny i execució de projectes d'energia renovable, treballant amb el compromís de cobrir les necessitats energètiques mitjançant un model sostenible i respectuós amb el medi ambient, tant en l'àmbit local com internacional, tot fomentant l'economia social i solidària per «transformar el model econòmic actual».

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Instal·lació solar fotovoltaica de 3 kW per A autoconsum a l'Ajuntament de Viladamat (Girona).

La seva declaració de principis dibuixa el camí per transformar la societat a través dels projectes que duen a terme: innovació a 360°, cooperar generant sinergies, descentralitzar la generació d'energia, apoderar incrementant l'autosuficiència energètica i fomentar la sostenibilitat energètica, social i ambiental.

Actualment treballen 10 persones, de les quals 5 en són sòcies, la majoria del ram de l'enginyeria, dedicades a les energies, sobretot renovables i, especialment, la fotovoltaica. Atesa la sensibilitat i consciència dels primers socis, i també molt condicionat per la normativa de l'Estat espanyol, la majoria dels projectes dels inicis van ser relacionats amb la cooperació internacional, sobretot a l'Àfrica subsahariana. Feien de socis tècnics, desenvolupant la part d'enginyeria de les instal·lacions, i van participar en projectes europeus i donant facilitats a ONG que actuen a la zona. Així mateix, en els darrers anys han desenvolupat projectes de forma integral, assumint-ne el

lideratge i, per tant, la coordinació del projecte a més del component estrictament tècnic.

«En els últims 10 anys s'ha produït, diria, un boicot a les renovables —afirma Moisès Martínez, actual president i membre d'Azimut des de fa 6 anys—. No només no s'incentivaven, sinó que es posaven traves burocràtiques que dificultaven fer instal·lacions, al mateix temps que traves en matèria fiscal, com l'impost al sol. En aquest temps, a l'Estat espanyol s'han fet molt poques instal·lacions, per les dificultats, i a sobre la mala premsa». I encara, en un context de gravíssima crisi al país.

Tot i les dificultats, Azimut ha anat treballant i creixent. Fan projectes «claus en mà», per a particulars, tant industrials com d'habitatge, i administracions: una instal·lació que redueixi la factura de consum, que no contaminin ni afavoreixi el canvi climàtic; fan el disseny, la instal·lació i legalitzen. Fan també projectes d'enginyeria pura, perquè després es licitin a concursos públics, i moltes vegades partici-

pen fent la instal·lació de concursos que publicita l'administració.

La feina per a aquests tres tipus de clients representa, aproximadament, el 30 % per cada, de la feina al país. L'altra pota, la consultoria i instal·lacions en l'àmbit internacional, molt lligat a projectes de cooperació, ara, a més de l'Àfrica Subsahariana i Marroc, també treballen molt a les illes del Pacífic Sud, com a continuació d'un projecte de producció local d'oxigen mèdic amb fonts renovables iniciat a Gàmbia l'any 2015. Per fer-ho s'utilitzen concentradors d'oxigen alimentats amb energia solar, fet que permet als centres de salut incrementar l'autosuficiència i reduir el consum de cilindres d'oxigen sovint reomplerts per empreses multinacionals a un alt cost econòmic i temporal. Aquest fet és especialment rellevant per a aquells centres de salut amb vies d'accés difícils. També treballen molt al sud-est asiàtic, conseqüència de l'inici d'un projecte de suport a tractaments mèdics a partir de l'oxigen, que es pot aconseguir mitjançant bombones, oxigen con-

centrat o mitjançant uns concentradors que consumeixen electricitat. També han executat instal·lacions fotovoltaïques autònomes que poden garantir permanentment subministrament a centres mèdics en països on moltes vegades tenen talls de llum o, directament, no disposen d'accés a la xarxa.

Ara com ara el volum de facturació entre la feina al país i la internacional representa un 50/50. O sigui que l'activitat internacional segueix tenint un pes important, però la tendència general és un creixement del treball al país. Això, tot i els problemes en contra que s'han assenyalat. Ara, amb la perspectiva de canvis normatius que puguin afavorir l'autoconsum particular i l'autoconsum compartit, les previsions són de continuar creixent més la feina a casa.

Azimut 360 neix amb l'impuls inicial de 3 persones que havien treballat juntes a una empresa de renovables important a Catalunya. També hi treballava en Moisès, que deixà l'empresa una mica més tard per incorporar-se al projecte cooperatiu. «Aquests socis volien fer

Suport a la creació d'una titulació universitària en Energies Renovables i enfortiment de les polítiques públiques locals en matèria d'energies renovables i economia cooperativa a la regió de Tànger-Tetuan (Marroc).

coses diferents i fer-les de diferent manera, i acaben sortint i munten la cooperativa», recorda. Amb l'aturada de les renovables, van tancar algunes empreses, aquesta va fer un ERO i, tot i no haver estat aconseguit, en Moisès decidí acceptar la invitació a treballar a Azimut.

Superant la situació de «càstig» anterior, avui cap instal·lació té primes, informa, quasi totes les fotovoltaïques d'autoconsum són per a estalvi d'energia, com a mesura d'eficiència també i s'ha abolit

“

«La paritat de gènere és un objectiu i una perspectiva inclosa en els processos de selecció de noves treballadores i treballadors.»

“

«Per consciència social i entrebancs burocràtics en la legislació, la cooperativa comença fort amb projectes de cooperació internacional.»

AZIMUT 360

l'impost al sol, de manera que s'ha obert la possibilitat de compensar l'energia excedentària, que fins ara es perdia, perquè vendre-la era molt complicat. «Encara no se sap com es farà —matisa—, però hi ha la porta oberta».

Muntada pel Dani, la Mireia, i l'Oliver, en Moisès s'incorpora al cap de tres anys, directament com a soci. Tot molt precari encara: un portàtil a casa de cada soci, trobades a centres cívics, un NIF per facturar i poc més. Feien bàsicament enginyeria sobre el paper, i de mica en mica es van anar fent petites instal·lacions. Quan entra en Moisès ja disposen d'un petit local a Gràcia.

En aquests 9 anys de vida, de totes maneres, no han demanat mai cap crèdit. Van començar capitalitzant l'atur. Les tensions de caixa, fins ara, s'han resolt, si de cas, ajornant el cobrament dels sous. Ara, però, estudien tenir una pòlissa, perquè fan més obres per administracions i clients com constructores o instal·ladors que paguen a 60 o més dies, mentre Azimut paga els proveïdors en 30 dies. El volum de negoci anual es mou entre els 600.000 i 700.000 euros. «Sense cap inversió», recorda en Moisès.

El capital social d'entrada a la cooperativa, que ho és sense ànim de lucre, havia estat fixat en 7.000 euros. Fa poc, l'han reduït a 3.000,

perquè «vam sentir que frenava l'entrada de gent». En principi, aquesta quantitat d'entrada s'havia establert a partir del càlcul de les hores que havien destinat els socis inicials, «qui entrava més tard, posava en capital el que altres havien posat en hores». «Ara, però, estem intentant transmetre que això no ha de ser així —explica en Moisès—, aquesta quota tan alta podia ser un fre a la incorporació de nous socis; a més també han passat anys».

Avui hi treballen 5 socis i 5 treballadors, tothom en el règim general, però han entrat i sortit unes 20 persones. I compten amb un equip de col·laboradors externs que fa algunes tasques, alguna gent que ha treballat a temps complet i ara manté vinculació ocasional, com l'Oliver, que es planteja fer Azimut a Mallorca. Dels 5 socis, 2 són noies i 3 nois; dels 5 treballadors només hi ha una dona; «busquem la paritat, i ja hem estat millor —confessa—, però és una perspectiva que tenim en els processos de selecció».

Una altra perspectiva és que les persones que entren esdevinguin sòcies, màxim en un parell d'anys. «Per conèixer-nos, veure l'encaix i trobar-nos bé en el projecte. Busquem no treballadores a l'ús, sinó gent que es cregui el projecte i s'impliqui». Perquè Azimut, subratlla, «ha de ser com una plataforma per

Reunió amb les comunitats de Zanzan (Costa d'Ivori) per a l'electrificació rural mitjançant 7 micro-xarxes solars autònomes híbrides autogestionades.

a tota aquella persona amb inquietuds en les renovables i la fotovoltaica».

L'enxarxament i la intercooperació no només és una necessitat, sinó un objectiu, «intentem crear xarxa amb altres cooperatives, fer projectes singulars», per exemple amb Sostre Cívic, i amb Camper Diem, per implementar renovables a les furgonetes. Són membre de la Federació de Cooperatives i de la XES, i han fet treballs amb el Coop57 i Som Energia. Òbviament, proveïdors i consums es fan dintre de l'ESS sempre que és possible. D'altra banda, en l'àmbit personal, alguns participen en la Xarxa de Sobirania Energètica.

Projecte d'electrificació rural amb 7 micro-xarxes solars autònomes híbrides autogestionades a Zanzan (Costa d'Ivori).

AZIMUT 360

Perspectiva de gènere, lluïta de classe i consciència ecològica

Yayo Herrero

Un personatge històric que voldries conèixer: Mary Wollstonecraft.

Una lectura imprescindible: *Hacia los confines del mundo* de Harry Thompson

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: el d'Ecologistas en Acción

No podries viure sense: la meva gent

Encara tens pendent: la tesi doctoral

El cooperativisme és: una forma de viure

Yayo Herrero és antropòloga i enginyera, activista feminista i ecologista. Té clar que som éssers interdependents i ecodependents i que cal un canvi de paradigma per tal de salvar el planeta i de salvar-nos nosaltres

Montse Pallarés
@montpallares

Yayo Herrero durant l'entrevista.

Et defineixes com a ecofeminista. Per què és important autoreferenciar-se com a ecofeminista i no com a feminista només?

Sí, quan diem feminista podem estar parlant de feminismes que no tenen res a veure amb l'ecologisme, com el feminisme liberal, per exemple. Hi ha feminismes que defensen models econòmics de creixement que són incompatibles amb els límits físics de la Terra. És a dir, no tot el feminisme té clar que el planeta té uns límits físics, no tot el feminisme té clar que el model econòmic globalitzat i capitalista és absolutament incompatible amb la vida. Des del meu punt de vista, hi ha un diàleg fructífer i molt potent, que sorgeix amb molta facilitat, entre l'ecologisme i el feminisme. I marca d'alguna manera la posició ecofeminista, però crec que no tot el feminisme incorpora l'ecologisme, de la mateixa manera que no tot l'ecologisme incorpora la dimensió feminista. De fet, han existit societats sostenibles des del pla ecològic que no són feministes.

A mi quan dius feminisme liberal em sembla que és un oxímoron. Existeixen els feminismes liberals?

Existeixen. Els feminismes que se centren només en el sostre de vidre, en la igualtat salarial, o només en la igualtat en la participació política i pública i que històricament no han prestat atenció a la dimensió de la cura i de la reproducció de la vida,

són feminismes que conviuen molt bé amb el conjunt del model dominant. I que reclamen determinades quotes d'igualtat a l'espai públic i no tant en les altres dimensions de la vida.

I la lluita de classes, quedaria incorporada a l'ecofeminisme?

No tots els ecofeminismes incorporen la dimensió de la lluita de classes. El feminisme, com a moviment social, té múltiples formes de manifestar-se, i hauriem de parlar més aviat de feminismes i ecofeminismes. En plural. A l'Amèrica llatina els anomenen feminismes territorials, i pot haver-hi un ecofeminisme més centrat en tota la qüestió de la vida quotidiana, en com s'atén la dimensió reproductiva de la vida, i que potser no ha sabut reivindicar les dinàmiques més estructurals del sistema capitalista o de l'economia convencional. Des dels ecofeminismes en què jo treballo la lluita de classes té un sentit absolutament central. D'una banda, des del plànol ecològic, quan analitzem l'ús dels recursos de la natura i les diferents responsabilitats en les conseqüències de la industrialització i del canvi climàtic, ens adonem que tenen un biaix de classe claríssim. I, d'una altra banda, quan ho mirem des del punt de vista feminista i des l'economia feminista, veiem que dins de les llars es crea una mena de plusvàlua en forma de temps social, que permet entendre

que hi ha un element de la lluita de classes que se'n va en aquesta explotació desigual de les dones en el marc de les llars.

En els darrers temps hem pogut veure un reforçament del feminisme o dels feminismes. A què creus que es deu?

Jo crec que el moviment feminista ha fet molt bona feina, s'ha anat construint, ha anat mantenint la mobilització, ha fet una tasca important de pedagogia. D'una altra banda, estem vivint un moment en què per diverses circumstàncies de sobte el sotmetiment de les dones en les societats patriarcals ha estat molt més visible. Els feminicidis i les violències masclistes han evidenciat de manera clara aquesta situació de violència i de desigualtat. A més, per centrar-nos en el territori de l'estat, hi ha hagut coses emblemàtiques, com va ser per exemple el judici de La Manada, i davant d'un fet tan brutal com aquest moltes persones de sobte van obrir els ulls, preguntant-se com era possible que passés una cosa així i que visquem en un sistema que no només no persegueix la violència, sinó que a més a més la disculpa i la justifica. I pel que fa al tema de la cura, hi ha menys temps per cuidar i molta més necessitat de temps de treball. I això recau amb molta pressió damunt de les dones, hi ha molts elements circumstancials, d'una banda, i una bona feina del moviment, de l'altra.

Quan has parlat del judici a La Manada i de la reacció que ha despertat em ve al cap el que està passant a Huelva, amb les maduixes, i que la reacció no està sent la mateixa. A què creus que es deu? Al racisme, potser?

Jo crec que es deu al racisme i es deu també a la sacralització de l'economia dins del nostre marc cultural. Una determinada economia. Si et fixes, quan va sortir el tema de la maduixa, la reacció dels sindicats va ser exactament la mateixa que la reacció dels empleadors, amb el pretext de no posar en risc el sector. La facturació del sector és una categoria sagrada que està per sobre de la dignitat de les treballadores i dels drets de les treballadores. I si a sobre aquestes treballadores són dones, són migrants i són racialitzades, s'interconnecta tot. Per a mi el cas de les maduixeres és un dels casos que millor exemplifica la dimensió i la natura, per una banda colonial i per altra banda patriarcal, ecocida i abusiva d'aquest model econòmic. S'hi poden detectar i veure tots els elements i totes les interseccions d'aquests sistemes de dominació.

Sempre que es parla d'economia des de determinats sectors ens volen fer creure que és una ciència neutral, però l'economia també és política.

Absolutament. La lògica econòmica dominant, la ciència econòmica dominant, s'ha postulat com si fos una mena de llei natural. Com si fos la llei de la gravetat, que és inapel·lable, com si les seves lògiques de funcionament i les seves categories fossin objectives i neutrals. Quan parlem, per exemple, del sistema econòmic capitalista, no estem parlant ni d'un model neutral ni d'una llei natural, si no que estem parlant d'una sèrie de convencions i conviccions econòmiques i socials que s'han fet hegemòniques i que estan, per descomptat, molt lluny de la neutralitat. L'economia no subsumeix tota la política, l'economia és política, però la política són més coses, quan parlem de la lògica hegemònica dominant i del model capitalista, estem parlant d'un model que té com a principal prioritat la maximització de les taxes de guany del capital, i que per maximitzar les taxes de guany del capital ho converteix absolutament tot en mercaderia. I més mercantilitza com més es van tocant els límits humans de generar creixement. Així apareix la financerització, la comercialització dels béns comuns, la mercantilització de la propietat intel·lectual, és a dir, que es comença a pagar per moltes coses per les quals abans no es pagava, perquè tot acabar convertit en mercaderia.

“

«Dins de les llars es crea una plusvàlua en forma de temps social basat en l'explotació desigual de les dones.»

I és aquesta economia la que no entén que el planeta té uns límits...

La setmana passada va sortir el darrer informe de l'IPCC sobre la situació actual del clima. El canvi climàtic és absolutament irreversible, però els pitjors efectes encara es poden evitar i el que deia l'informe de l'IPCC és que tenim 12 anys per evitar la pujada d'1,5 grau, fita que marca una determinada línia de seguretat, de l'altra manera hi haurà canvis imprevisibles i incontrolables en la regulació del clima i dels ecosistemes. El marxisme clàssic va posar damunt la taula que hi havia una tensió estructural entre el capital i el treball, entenent el treball com l'ocupació. Els feminismes han posat en evidència la incompatibilitat entre la maximització del capital i tots els treballs (no només els remunerats). I l'ecologisme social, en incorporar la naturalesa limitada dels recursos naturals, el que diu és que hi ha una incompatibilitat essencial entre el capitalisme i el conjunt de la vida.

I com pot estar l'economia capitalista tan lluny del planeta i de les seves necessitats?

La cultura occidental, la nascuda en les societats occidentals –ens haurem de remun-
tar fins als temps de Plató—, és una de les úniques cultures del món que ha establert una mena de paret, un mur ontològic entre els éssers humans i la resta de la vida. La cultura occidental ha interioritzat una manera de mirar el món des de l'exterioritat, des de la instrumentalitat i des de l'alteritat. La terra i els cossos són instruments al servei del progrés, que, a més, en el marc de les societats capitalistes està directament lligat amb el creixement econòmic. I s'han creat categories que s'han convertit en quasi religioses, ara mateix el capitalisme, no en la seva forma de producció, no només en això, sinó també com a antropologia, s'ha convertit en una mena de religió: el sagrat són els diners, la necessitat de creixement permanent, i davant la sacralització dels diners com a única cosa que permet

garantir les condicions de vida, tot pot ser sacrificat. Arribem a interioritzar bogeries com que s'hagin de flexibilitzar les condicions laborals, o eliminar-les per garantir la creació d'ocupació. O que s'hagi de destruir la mateixa base material que ens sosté per seguir construint, en una espiral que no es pot frenar i que hem d'aturar si volem que la vida continuï.

Des de l'ecofeminisme quines són les respostes a aquestes situacions?

Estem lluny de poder fer un conjunt de receptes que serveixin, però des de l'ecofeminisme diem que la clau és posar la vida en el centre. I què significa posar la vida en el centre? Construir societats que considerin absoluta prioritat el manteniment de les condicions de vida de les majories socials, això significa que l'economia com a metabolisme econòmic, s'hauria de fer tres preguntes i respondre-les. Quines són les necessitats que cal cobrir per a tots i totes? Perquè l'economia de que parlàvem abans normalment no parla d'això, perquè només demanda qui és solvent per demandar. La segona pregunta seria què cal produir, perquè no tot el que es produeix serveix per satisfer necessitats, encara que faci créixer l'economia, i la darrera seria quines són les feines realment necessàries. I cal emmarcar aquestes en els recursos naturals reals, cosa que significa que, de forma global, hem d'aprendre a viure d'una altra manera i ho hem de fer de forma justa i amb perspectiva de classe. Som éssers interdependents i ecodependents, els dos elements clau per garantir la continuïtat de la vida són interactuar amb la natura per obtenir el que necessitem per estar vius, i ser conscients que vivim en cossos vulnerables, que cal cuidar durant tota la vida i això comporta que la vida humana hagi de transcórrer en comunitats que garanteixen la cura. L'ecodependència i la interdependència són els dos pilars en els quals s'ha de basar la nova economia.

UNA SENTÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM POSA FRE A L'ÚS FRAUDULENT DE LA COOPERATIVA PER ELUDIR ELS DRETS DE LES TREBALLADORES

Cristina R. Grau López

Advocada i sòcia de FGC ADVOCATS, SCCL

La utilització fraudulenta de la figura de l'autònom i de la cooperativa de treball per eludir les normes protectores de les persones treballadores s'ha convertit en una pràctica malauradament massa freqüent. La recent sentència de 18 maig de 2018 de la Sala del Social del Tribunal Suprem (en endavant TS) reconeix aquest ús fraudulent en el cas enjudiciat i falla a favor del treballador.

Es tracta d'una cooperativa de treball de transportistes, subjecte a la legislació valenciana i entre els fets que la sentència declara provats destaquen els següents: (i) la cooperativa està formada per tres socis de treball, que s'encarreguen de la gestió de la societat; (ii) els transportistes, que no són els titulars de targeta de transport, ni els propietaris del vehicle, ingressen a la cooperativa com a socis col·laboradors (en són 115 en el moment d'interposar la demanda) i són donats d'alta a la Seguretat Social al Règim Especial de Treballadors Autònoms; (iii) la titular de la targeta de transport és la mateixa cooperativa, la qual, a través de contractes d'arrendament de serveis amb una empresa del sector del transport, lloga els vehicles que utilitzen els conductors, els quals estan obligats a realitzar els serveis que l'empresa els ordena; (iv) és aquesta tercera empresa la que estableix el preu per quilòmetre a pagar per l'empresa a la cooperativa als transportistes, sense la intervenció d'aquests en contracte; i (v) la cooperativa no disposa de clients propis, sinó que treballa en exclusiva per a l'empresa de transport, que és la que fixa els serveis que han de prestar els transportistes i igualment en fixa la retribució, segons allò pactat amb la cooperativa.

La demanda la interposa un dels transportistes que, després d'una baixa mèdica, s'intenta reincorporar a la feina i troba que la cooperativa dona per resolt el suposat contracte mercantil que els uneix. El transportista demanda la cooperativa per acomiadament improcedent davant la jurisdicció social, demanda que és estimada pel Jutjat Social número 2 d'Elx. La Sala del Social del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana revoca la sentència per resolució de 13 de juliol de 2016, declarant que la relació era mercantil. Considerant que aquesta resolució és contradictòria amb la de la Sala del Social del Tribunal Superior de Justícia Navarra de 5 de juny de 2015, el treballador interposa recurs de cassació per a unificació de doctrina davant el TS, el qual estima el recurs i confirma íntegrament la decisió del Jutjat Social 2 d'Elx.

El vigent article 1.3.b) de l'Estatut dels Treballadors preveu que estan excloses de l'activitat laboral les persones prestadores del servei de transport a l'empara de les autoritzacions administratives de les que siguin titulars, realitzat, mitjançant el preu corresponent, amb vehicles comercials de servei públic, la propietat o el poder de disposició directe dels quals ostentin. Quan concorren aquests requisits, la relació laboral queda exclosa, fins i tot si els serveis es realitzen de forma continuada per a un mateix carregador o comercialitzador.

El TS recorda que l'accent es posa en la titularitat del transportista de la corresponent targeta de transport, i sobretot, en la del vehicle, com a element diferenciador entre el treballador per compte aliè i l'empresari autònom, i declara que «se asentó definitivamente el criterio de calificar la relación jurídica como laboral cuando la aportación de la mano de obra era el elemento determinante de la contratación respecto al valor económico del vehículo del que era propietario el conductor, mientras que se mantuvo la calificación del contrato como mercantil cuando la relevancia económica del vehículo era especialmente trascendente y superior en valor a la mera aportación personal de mano de obra».

EL TS declara que cal analitzar la prestació dels serveis de transport quan es realitza a través d'una cooperativa de manera exigent i rigorosa, però tenint en compte la «lógica adaptación a las peculiaridades que conlleva el singular régimen jurídico de ejercicio de cualquier actividad económica cooperativizada», però puntualitza que «en ningún caso pueda admitirse que la fraudulenta utilización de las normas legales que permiten la creación de cooperativas sea utilizada como un mero subterfugio para la formalización aparente de este tipo de entidades carentes de cualquier actividad económica propia». El Tribunal considera que també en aquests casos cal aplicar la doctrina de «l'aixecament del vel» per discernir la possible existència d'una actuació fraudulenta «con la que se busca perjudicar los derechos de los trabajadores con la utilización en fraude de ley de cualquiera de las distintas formas societarias que admite nuestro ordenamiento jurídico, creando entidades ficticias carentes de cualquier actividad económica real y que por ello vulneran las reglas que permiten su constitución».

I així, analitzant la definició legal de les cooperatives de treball, el TS considera que l'element rellevant per determinar la realitat del contracte societari rau en el fet d'analitzar **quina és l'activitat de la cooperativa i el que en motiva l'existència**, considerant que en el cas de les cooperatives de treball associat ha de ser-ho «la organización en común de la producción de bienes o servicios para terceros», constituint l'objecte d'aquesta forma d'organització del treball «proveer estructuras organizativas, materiales, financieras, de gestión, o de cualquier otra clase, que permitan y faciliten la más eficaz prestación del trabajo autónomo a través de la puesta en común del esfuerzo personal y directo de los socios trabajadores que la integran». El Tribunal afegeix que, en seu judicial, la càrrega de la prova que existeix una activitat real correspon a la cooperativa.

Sota aquesta perspectiva s'analitza la prestació de serveis de transport per les cooperatives de treball associat, que el Tribunal considera perfectament legal a l'empara de l'article 1.3.g) de l'Estatut dels treballadors, del Reial decret 1211/1990, de 28 de setembre, que aprova el Reglament de la Llei d'ordenació del transport terrestre i de la mateixa legislació cooperativa, declarant que tant les cooperatives de treball com les de transportistes, poden ser titulars de les autoritzacions administratives de transport. Ara bé, en el cas de les cooperatives de treball del transport, la qüestió per determinar si s'exclou o no el vincle laboral es mou entorn de dos elements: «la forma y manera en la que las cooperativas de trabajo asociado utilizan tales autorizaciones en beneficio de sus asociados» i en el «mecanismo mediante el que concurre el segundo de los elementos a los que se refiere ese precepto legal, la propiedad o poder de disposición del vehículo utilizado por el prestador del servicio».

El Tribunal argumenta que si «la cooperativa carece de la más mínima estructura material u organizativa, y su intervención se limita solamente a aportar la titularidad de la tarjeta de transporte y formalizar un contrato de arrendamiento de servicios con una empresa del mismo sector que es la propietaria de los vehículos, y es esta empresa la que dispone de los clientes, la que organiza el trabajo, las rutas y todo lo relativo a la gestión de cada uno de los encargos, hasta el punto de que trata directamente con los conductores sin la intermediación de la cooperativa, estaríamos ante una actuación interpuesta que simplemente busca facilitar la mano de obra para ponerla a disposición de l'empresa transportista con la intención de eludir las exigencias que impone el art. 1.3 g) ET para excluir del ámbito laboral la prestación de servicios de transporte.»

ARXIU

D'acord amb aquesta doctrina, i atès que en el cas enjudiciat la cooperativa demandada no és la titular dels vehicles, ni organitza l'activitat de transport, perquè qui ho fa és una tercera empresa amb la qual la cooperativa té relacions contractuals i societàries, **considera que no existeix una veritable activitat econòmica en la cooperativa, de la qual cosa conclou que es tracta d'un supòsit d'ús fraudulent de la forma societària, que encara es fa més pal·lès amb més evidència en el fet que la cooperativa** «tan solo dispone de tres socios trabajadores, mientras que los restantes 115 socios, entre ellos el actor, ostentan la condición de socios colaboradores en una muy anómala y desproporcionada relación de unos y otros» per seguir declarant «si bien es cierto que el art. 80.1 de la Ley 27/1999, de 16 de julio, de Cooperativas, admite que las cooperativas de trabajo asociado puedan contar con socios colaboradores, no lo es menos que la presencia tan absolutamente mayoritaria de esta figura es claramente reveladora de la utilización abusiva de la forma societaria, teniendo en cuenta que conforme al art. 14 de la Ley los socios colaboradores se definen en contraposición a los socios trabajadores, como las "personas físicas o jurídicas, que, sin poder desarrollar o participar en la actividad cooperativizada propia del objeto social de la cooperativa, pueden contribuir a su consecución", tras lo que se establece que el socio colaborador no "podrá desarrollar actividades cooperativizadas en el seno de dicha sociedad», cosa que acaba de suportar en les limitacions quant al dret de vot i de participació als òrgans socials que la llei imposa a aquesta classe de socis.

Aquesta sentència constitueix una fita important en l'erradicació de l'ús fraudulent de les cooperatives. Ús fraudulent que consisteix en el compliment o en l'aparença de compliment de la formalitat legal, però sense que sota aquesta formalitat hi hagi una realitat cooperativa, un projecte empresarial compartit per socis implicats en la govern i la gestió de la cooperativa.

El TS analitza en profunditat els fets que envolten el cas, «aixecant el vel» per veure que hi ha més enllà de la forma legal i conclou que, com en altres casos analitzats en sengles articles de *Cooperació Catalana* (com el de les falses cooperatives càrnies o el de les cooperatives de facturació), sota la forma legal no hi ha un veritable projecte cooperatiu, amb socis que participin en el govern i gestió de la societat, en els seus resultats econòmics, socis que puguin exercir llurs drets sociopolítics, econòmics i a autoregular la seva activitat cooperativitzada, el seu treball, sinó que la cooperativa s'erigeix en mer subterfugi per eludir aquelles normes que han estat dictades en protecció de les persones treballadores.

Una sentència que estableix jurisprudència i que sens dubte es podrà invocar per evitar que se segueixi abusant de la figura cooperativa en perjudici de les treballadores i treballadors.

Miguel Muñiz

Activista antinuclear*

www.sirenovablesnuclearno.org

ESCRIBURE SOBRE NUCLEARS A CATALUNYA

CANDI CC-BY 2.0

Escriure a Catalunya sobre nuclears no suposa cap diferència respecte a fer-ho des de qualsevol lloc de la resta d'Espanya; i no tan sols perquè les conseqüències d'un accident nuclear a Almaraz (Extremadura), per esmentar els reactors més allunyats geogràficament, serien tan greus per a Catalunya com ho serien per a Extremadura, que les conseqüències d'un accident a Ascó o Vandellòs; també pel fet que no hi ha cap element tècnic, econòmic o polític, que diferenciï els set reactors que funcionen a la Península.

L'energia nuclear és una amenaça global, que pot provocar una catàstrofe també global i de durada indefinida en qualsevol moment, Txernòbil i Fukushima ho demostren. L'única cosa que podem fer des de la majoria social contrària a les nuclears, és mobilitzar-nos i aprofitar tots els mecanismes polítics que permetin accelerar el final d'aquest malson. Això seria un acte de solidaritat cap a les persones i els éssers vius arreu del món. En aquesta perspectiva, un altre cop el marc de referència social i institucional és Espanya,

perquè sense un treball solidari amb els milions de persones que comparteixen el mateix neguit a tot Espanya no serà possible fer front a la indústria nuclear, a les empreses elèctriques i als bancs que hi ha al darrere.

No serà possible tancar Ascó i Vandellòs sense treballar solidàriament pel tancament d'Almaraz, Trillo i Cofrents, però és que tampoc no tindria sentit fer-ho des del moment que, per a la radioactivitat (tant la que emeten cada dia els reactors quan

ULYSES THIRTY ONE CC-BY-2.0

Refugi nuclear a Kevedon Hatch (Essex, UK), obert al públic juntament amb el museu dedicat a la Guerra Freda.

funcionen «normalment», com la que pot dispersar un accident) no hi ha distàncies segures, ni murs, ni fronteres.

A Catalunya des de fa sis anys s'han imposat, amb menor resistència que a la resta d'Espanya, dures polítiques neoliberals que afecten les classes subalternes. Catalunya ha estat capdavantera en retallades de drets socials, privatitzacions sanitàries, penetració dels dogmes neoliberals en l'ensenyament públic, increment de la precarietat i les desigualtats socials. L'energia nuclear també ha format part d'aquesta dinàmica.

En data tan avançada com el 2013, quan la qüestió de la renovació dels permisos dels reactors fins als 60 anys ni tan sols s'havia començat a debatre, el Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN) va publicar el seu document 9 (CATN9), que garantia 60 anys de funcionament a Ascó i Vandellòs cas de tenir un estat propi. Els 60 anys era una de les reivindicacions inicials d'Enel-Endesa, Iberdrola i Gas Natural-Fenosa (actualment Naturgy), i el CATN9 va determinar part de la legislació posterior; encara que, en l'embolic muntat en els anys següents algun alt professional polític va discursar sobre una «Catalunya lliure de nuclears i de monopolis

“NO SERÀ POSSIBLE TANCAR ASCÓ I VANDELLÒS SENSE TREBALLAR SOLIDÀRIAMENT PEL TANCAMENT DE ALMARAZ, TRILLO I COFRENTS”

energètics pel 2027», com si això fos bufar i fer ampolles; finalment tots van curar-se en salut, redactant un Pla de transició energètica de la Generalitat amb un horitzó 100 % renovable i sense nuclears per al 2050, quan els 60 anys de funcionament ja estaven ultrapassats amb escreix.

Si consultem les dades de Red Eléctrica de España, al 2016 Catalunya va consumir 46.554 GWh d'electricitat, i els tres reactors nuclears van produir 23.743 GWh sobre 43.215 GWh (el 51 % del consum total i gairebé el 55 % de la producció nuclear total), que es tracta d'una característica que

es manté en el temps. Pretendre prescindir d'aquesta font d'energia en menys de 10 anys, i sense canviar a fons l'estructura social i territorial, és propi de polítiques xerraires, que banalitzen els conflictes reals i inventen conflictes ficticis per tapar-los.

Al 2017, el govern de PDECAT i ERC també va protagonitzar una altra iniciativa innovadora. Als pressupostos del 2017, i per obtenir recursos propis, van crear un «impost» a la contaminació radioactiva que emeten els reactors nuclears en el funcionament quotidià. Resulta que els impactes per a salut de l'emissió de la contaminació radioactiva rutinària és un dels punts de conflicte en la resistència a les nuclears, i un fet que la indústria nuclear, amb l'ajut d'una part dels professionals de la medicina, sempre ha aconseguit que no s'accepti, ja que seria un formidable argument per demanar el tancament immediat dels reactors. Doncs bé, en aquesta situació el govern PDECAT - ERC va fer un joc de mans amb la investigació mèdica: sense mostrar cap estudi homologat que demostrés els impactes de les radiacions sobre la salut, van passar a assumir-los com un fet, per a tot seguit..., legalitzar-los amb un impost. Ras i curt, s'acceptava que les radiacions normals tenien un impacte de salut sobre la població i es passava a

“LA INDÚSTRIA NUCLEAR GAUDEIX D'IMPUNITAT, SILENCI MEDIÀTIC I UNA AMPLA COMPLICITAT POLÍTICA”

regularitzar aquest impacte cobrant per ell, sense determinar-ne ni l'abast, ni les persones afectades de manera immediata o potencial. D'això se'n diu governar per a la societat.

Però, què passa amb els tres reactors que tenim a Catalunya?, com estan?, quin perill representen?, es preguntarà qualsevol lectora o lector preocupat.

No cal preocupar-se. Tot va perfectament (com en els altres quatre que funcionen a la resta d'Espanya), en altres paraules, l'opacitat informativa, el secretisme, i el retard en la publicació de les avaries o problemes impedeix una diagnosi real de la situació. Cada informació que s'emet especifica que el que hagi passat «no suposen un impacte sobre el medi ambient i la salut de la població», frase habitual en les informacions del Consell de Seguretat Nuclear (CSN).

Per posar-ne un exemple, al 2011 els caps de la central nuclear d'Ascó van reconèixer que no sabien a on paraven 233 fonts radioactives extraviades (una part) entre 1992 i 2004. Malgrat la denúncia immediata de la inspecció del CSN, els fets no s'han fet públics fins a novembre de 2017, gràcies a una sentència de l'Audiència Nacional que condemna els propietaris de la central a pagar una multa. Això sí, aquests 233 elements radioactius perduts «no van suposar un perill per al medi ambient i la salut de la població».

Quan escric aquest article, mitjans d'octubre de 2018, la situació a la indústria nuclear és plàcida i relaxada: ha fracassat l'intent d'una part del moviment contra les nuclears de llançar una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per demanar la no renovació dels permisos, i la maniobra de confusió desplegada entorn de la renovació de Garoña ha permès canviar els reglaments perquè les elèctriques puguin actuar pràcticament «a la carta». L'únic punt a resoldre és el dels diners, les empreses demanen reducció d'impostos o calendari pactat amb compensacions, i un desacord

entre Enel-Endesa i Iberdrola sobre si tancaran als 40, 50 o 60 anys. La ministra del PSOE ha declarat moltes vegades que el 2028 les nuclears estaran tancades, però no ha explicat ni com, ni quin preu es pagarà a les elèctriques.

Des de la substitució del PP pel PSOE al govern hi ha un dens silenci i periòdicament es filtren notícies de trobades i reunions entre les elèctriques i d'aquestes amb el govern. Però avança el termini fixat per a les renovacions de llicències. Les ordres publicades al BOE entre el 9 i el 27 de juny de 2017 segueixen vigents; regeix la norma que «podrà sol·licitar una nova autorització d'explotació de la central en el termini màxim de dos mesos a comptar de la data d'aprovació del Pla integral d'energia i clima» i, sobretot, el confús apartat que diu: "Això no obstant, en el cas que el referit Pla no hagués estat aprovat dos mesos abans de la data en què el titular ha de presentar la revisió periòdica de Seguretat de la central que més endavant s'estableix, podrà deduir-se la sol·licitud d'una nova autorització en ocasió de tal presentació". Això significaria que els tres primers reactors, Almaraz 1 i 2, i Vandellòs 2, han de presentar la documentació abans del 31 de març de 2019 i disposarien de la

renovació de permís de manera automàtica; Ascó 1 i 2 i Cofrents ho farien al 2020, i Trillo al 2024.

Això són coses que convindria explicar i denunciar davant la societat, però la indústria nuclear gaudeix d'impunitat, silenci mediàtic, i una ampla complicitat política. En una societat marcada per desigualtats creixents i sota el dogma neoliberal de la desregulació, l'energia nuclear no difon fantasies futuristes, el que busca és un paper clau en la garantia de subministrament elèctric a les elits i classes benestants del món al llarg del segle XXI i més enllà.

NOTA: les dades en què es basen totes les afirmacions d'aquest article es poden comprovar a la pàgina web: www.sirenovablesnuclearno.org

*Miguel Muñoz Gutiérrez és activista voluntari, membre del Col·lectiu 2020 Lliure de Nuclears, del Moviment Ibèric Antinuclear a Catalunya i de Tanquem les Nuclears, manté el web divulgatiu www.sirenovablesnuclearno.org.

GREENS MPS CC-BY-NC-ND-2.0

Residus nuclears.

EL NIVELL MESO DE L'ECONOMIA SOLIDÀRIA

Jordi Garcia Jané

www.economiasolidaria.cat

Fa deu anys que va esclatar la darrera crisi econòmica. Un dels pocs efectes positius que va tenir va ser que augmentà l'interès ciutadà per les alternatives a l'economia capitalista, un interès que va comportar la popularització de les iniciatives d'economia social i solidària (ESS), així com la seva multiplicació i creixement. Les edicions de la Fira d'Economia Solidària (FESC) són un bon termòmetre d'aquesta evolució ascendent.

En aquests moments, ja existeixen moltes entitats d'ESS consolidades, algunes de les quals han esdevingut referents en àmbits com l'energia, l'alimentació, l'habitatge, els serveis personals, les finances i altres; bàsicament adoptant la forma d'associacions i de cooperatives de treball, de consum o de serveis. Són organitzacions que segueixen creixent, de vegades fins i tot de manera accelerada, la qual cosa els obre noves oportunitats, alhora que els genera seriosos reptes per no perdre qualitat democràtica, sentiment de pertinença ni compromís amb l'emancipació social.

A fi d'aprofitar les oportunitats que brinda començar a disposar d'una certa massa crítica d'ESS per poder augmentar la seva incidència transformadora, però també per contrarestar les tendències –inevitables estant dins d'un mercat i una

societat capitalistes– cap a l'assimilació de les entitats més antigues i més grans, és l'hora de redoblar els esforços per saltar al nivell meso de l'economia social i solidària.

Adoptant els quatre nivells o àmbits d'acció i pensament de l'ESS que estableix J. L. Coraggio, però caracteritzant-los d'una manera una mica diferent, ens podem imaginar quatre nivells de desplegament de l'ESS: el micro, el meso, el macro i el sistèmic.

El nivell micro és, sobretot, el de les iniciatives d'ESS individuals; podríem dir que representa la cooperació entre persones, la cooperació de primer grau. El nivell meso eleva un graó la cooperació i adopta la forma d'agrupacions entre diverses iniciatives d'ESS per crear nous projectes, complementar-se o donar-se suport mutu; o pren la forma també d'entitats d'ESS vinculades establement a col·lectivitats territorials.

El nivell macro consistiria ja en l'autoorganització econòmica d'amplis sectors populars a l'entorn de l'ESS, però encara en pugna amb el bloc social dominant i en el si d'un sistema econòmic i polític que encara és capitalista. Finalment, assolir el nivell sistèmic significaria precisament el canvi de sistema, és a dir, que l'ESS s'erigís en el mode econòmic hegemònic dins una nova societat postcapitalista. Per això

caldrien abans grans canvis en la correlació de forces que possibilitessin profundes modificacions en l'estructura econòmica i institucional del país.

De fet, plantejar aquesta varietat d'escalas o nivells ens permet adonar-nos que la utilització que fem del terme «economia social i solidària» ve a ser un abús del llenguatge; emparaula més un desig que no cap realitat. Les pràctiques que, ara com ara, constitueixen l'economia social

L'ESS té una doble tasca: crear un nou mercat, més just i solidari, el mercat social; però alhora desmercantilitzar moltes necessitats, que han de passar a ser cobertes amb institucions comunitàries i amb uns nous serveis públics.

La Cooperativa Agroecològica del Litoral, una de les integrants de la Cadena Textil Solidària de l'Argentina.

i solidària no conformen cap economia (què més voldríem!); són només una munió d'entitats de producció, comercialització i finançament, les quals, a més, estan poc articulades entre si. Òbviament, una economia és molt més que tot això, i el que avui entenem per «economia social i solidària», a la majoria de països del món no sobrepassa el nivell micro, llevat d'algunes excepcions.

Quines formes pot adoptar el nivell meso de l'economia solidària? Doncs per ara totes aquelles que enxarxen diversos elements, siguin xarxes sectorials com ara grups cooperatius i altres entitats de segon grau o bé cadenes de valor d'economia solidària, siguin xarxes territorials com ara els ecosistemes locals d'ESS.

Hi ha iniciatives d'ESS de nivell meso al món que ens poden inspirar a desenvolupar-lo a casa nostra. Estic pensant en la veneçolana CECOSOL, en els fons d'inversió col·lectiva d'Evergreen a Cleveland (EUA) o de Mondragon, en els circuits econòmics solidaris impulsats pel MESE a Equador, en les cambres regionals d'economia solidària franceses, en els consorcis socials italians, en la cadena de valor de cotó ecològic de l'ESS al Brasil i a l'Argentina, etc.

REMERCAANTILITZAR I DESMERCAANTILITZAR

Al seu torn, la vertebració progressiva de les xarxes meso entre elles dintre un territori determinat és el que aniria conformant un mercat social. Dit d'una altra manera, un mercat social seria un gran espai d'intercanvi econòmic integrat per una massa crítica d'entitats d'ESS productores de béns i serveis que són adquirits per una massa crítica de persones i organitzacions que practiquen el consum i la inversió responsables, en un territori determinat i d'acord amb un model de regulació gestionat democràticament per totes aquestes.

Com hem dit molts cops, crear mercats socials és un objectiu estratègic per a l'ESS i per a qualsevol procés d'emancipació. Permetrien cobrir millor les necessitats de milers de persones, les quals, a mesura que es desenganxessin de les relacions capitalistes, s'anirien tornant progressivament més crítiques, autònomes i cooperatives, és a dir, es constituïrien en un nou subjecte transformador.

Tot i amb això, al meu entendre, el mercat social (d'àmbit català en el nostre cas) no és l'únic objectiu a mitjà termini per a l'ESS, n'hi ha d'altres, i concretament n'hi ha un que complementa la construcció de mercats socials alhora que la limita, que és la creació de béns comuns. És a dir, l'ESS té una doble tasca per fer: per un cantó, segregar-se del mercat capitalista per crear un nou mercat, més just i solidari, el mercat social, remercantilitzar-se si es vol dir així; però per l'altre, desmercantilitzar moltes necessitats, que han de passar a ser cobertes, unes amb institucions comunitàries i d'altres amb uns nous serveis públics gestionats per treballadores i usuàries.

El resultat consistiria en milers i milers de persones satisfent les seves necessitats desconnectades del mercat capitalista. Si a això hi afegim redistribuir equitativament i en bona part socialitzar el treball de cures avui menysvalorat i carregat sobretot a l'esquena de les dones, aleshores ja, llavors sí, tindríem un embrió d'economia postcapitalista. Hauríem fet un nou salt de nivell i ja seríem al nivell macro!

Cecosola, més que un grup empresarial cooperatiu és un moviment comunitari cooperatiu.

31 DESEMBRE

MÉS GROSSA QUE MAI
200.000€

NO
PAAASSISI!

LOTERIA DE CATALUNYA

Tria-la
Tots hi guanyem
COOPERACIÓ CATALANA

1r PREMI 200.000€
PER BITLLET DE 10€

El bon tracte en la infància

Jose Herrero

COS cooperativa de salut
@COS_cooperativa

Recordeu la pel·lícula *Amélie*? El seu títol original era, *Le fabuleux destin d'Amélie Poulain*. Com podríem definir la personalitat d'aquest entranyable personatge? ...en una paraula, somiatriutes, somiadora, visionària i fàcilment il·lusionable amb coses estranyes o impossibles.

Recordeu els seus pares? La mare, maniàtica i compulsiva amb l'ordre i l'educació, no suporta que la toquin. El pare, un exmilitar i metge, és igualment maniàtic amb l'ordre, i avui dia li diagnosticarien un trastorn obsessiu compulsiu (TOC). El pare només s'acosta i toca la seva filla per fer-li l'exploració mèdica, quan això passa! A l'Amélie li salta el cor i li batega a mil en sentir la presència del seu pare tan a prop i que la toqui. Però el seu pare no ho veu, cec per la seva obsessió! i creu que aquesta taquicàrdia és derivada d'un problema cardíac, la qual cosa augmenta la protecció i l'aïllament de la seva filla.

Tot empitjora quan mor la mare de l'Amélie d'un accident i s'aguditza en el pare la seva obsessió i depressió. L'Amélie se sent sola i trista veient passar el món per la finestra de la seva habitació, fins que un dia decideix sortir i marxar a París! Podem dir que l'Amélie va rebre bon tracte durant la infància?

Amb bon tracte ens referim a oferir aquells elements imprescindibles per a un desenvolupament sa de la personalitat infantil, proporcionat en aquest cas, pel món adult (J. Barudy). Ens referim a l'afecte, respecte, cures, estímul, protecció, educació, socialització i recursos resilients.

Parlem també d'una bona ecologia uterina, d'una satisfacció i autoregulació en les necessitats bàsiques inicials (aliment, succió, son...), un afecte demostrat amb mirades, carícies, cançons, paraules i braços. Un estímul en el lliure moviment i en el desenvolupament psicomotor. I una criança i educació modulada per límits necessaris i amb recursos per sostenir i acompanyar la frustració.

El bon tracte infantil permet la configuració sana i funcional del cervell i de la ment perquè facilita l'alliberament d'hormones neurotròfiques, que al seu torn estimulen xarxes neuronals que afavoreixen el desenvolupament sa emocional, relacional, afectiu, motor, cognitiu i moral. Tot plegat permet el desenvolupament d'una

personalitat capaç de respondre a l'empatia, a la solidaritat i als desafiaments del desenvolupament de la seva persona i de la seva vida (J. Barudy).

El benestar infantil requereix dels recursos comunitaris necessaris per frenar els contextos adversos de desprotecció en la infància i de les competències de pares i mares i educadors i educadores, a cobrir les necessitats bàsiques infantils (J. Barudy).

L'Amélie va tenir una infància amb les cures bàsiques i educació, però mancada de mostres afectives, contacte físic o mirada apreciativa. Així i tot, troba la forma de sortir del seu context desfavorable per buscar una nova vida a París. Passen dos fets fortuïts que canvien la seva vida, la

mort de Lady Di i el descobriment al seu bany d'una caixa que conté joguines, fotografies i cromos que un nen va amagar quaranta anys enrere. Una cop torna al seu amo la seva caixa, nota la seva reacció positiva. I l'Amélie sent un propòsit per a la seva vida, que és aconseguir que els qui estan al seu voltant se sentin feliços.

La trama de la pel·lícula ens porta al fet que aquest propòsit de fer feliç als altres és difícil si ella no se sent també feliç. L'ajuda un home gran que viu tancat al seu pis i que té la malaltia d'ossos de vidre, però que li ofereix el suport afectiu necessari per promoure un canvi en ella.

Amb aquesta ajuda i esforç aconsegueix fer front als seus fantasmes, que li impedié acostar-se amb seguretat i serenitat a la persona desitjada. Aquest canvi, neix de la resiliència i de la creença en la possibilitat. La resiliència és fer front a l'adversitat i desafiaments, generant qualitats mentals, afectives, relacionals, cognitives i conductuals, sol ser el resultat del bon tracte familiar i social (J. Barudy).

Les competències de pares i educadors haurien de facilitar en els nens i nenes:

- La capacitat d'escollir metes i projectes vitals adequats.
- Resoldre els problemes habituals i normals de la vida.
- Suportar l'esforç i recuperar-se dels fracassos. Exercitar el múscul de la resiliència.
- Valorar les coses adequadament i gaudir de les coses bones. Aprendre a fluir amb les activitats que ens donen sentit.
- Generar llaços afectius cordials amb els altres.
- Aprendre a conèixer-se.

(J. A. Marina)

Ens poden ajudar els recursos següents:

- Pares, mares i educadors/es com a models, i educant amb l'exemple.
- Ús del bon tracte, evitar i combatre l'abús de poder i el maltractament infantil. Permetre el desenvolupament, de l'empatia, la solidaritat, la cura...
- Canvi de creences i de sentiments inadequats o de limitació. Afavorir un caràcter animós.
- Ajudar a raonar i crear pensaments creatius, per generar recursos resolutius.
- Persistir en l'hàbit. L'hàbit pot ajudar a sostenir els punts anteriors.
- Eliminar obstacles. Aquells que impedeixin els punts anteriors.

Assegurem compromís

Descobreix les assegurances ètiques i solidàries

Amb Arc Cooperativa pots fer un consum responsable tot impulsant el mercat social

www.arc.coop

Fem créixer el moviment cooperatiu i donem veu a les cooperatives de treball

Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
Presenta a les seues següents a:

Premi 15, 1r pis
08014 Barcelona
933 18 41 62
www.cooperativestraball.coop

Facebook i Twitter
Cooperatives de Treball de Catalunya

Valors, límits i reptes de les finances ètiques

Mar Masip

Centre de Documentació Cooperativa
de la Fundació Roca Galès

El nou número de la col·lecció «Eines» endinsa el lector al món de les economies alternatives, a través del sistema de finances ètiques i solidàries. A partir de la reflexió sobre el què i el perquè es fa un recorregut del sector a Catalunya, destacant les experiències de diverses entitats que la conformen, així com els reptes que s'han proposat i els límits en què s'han trobat. Com bé deixen en relleu els autors d'aquesta obra col·lectiva, aquest llibre no només pretén definir i descobrir altres criteris d'inversió o un nou model, on la ciutadania tingui el paper protagonista a l'hora de decidir on es destinen els seus estalvis; pretenen anar més enllà, i posar en primer pla el benestar de les persones en comptes de la maximització dels beneficis que les entitats capitalistes tradicionals ens tenen acostumats. Per aquesta raó, *Finances ètiques i solidàries* s'estructura en dos capítols: el primer gira entorn dels principis i valors d'aquests projectes econòmic alternatiu, l'estat actual en què es troba a Catalunya i els reptes

que se li han encarat al futur; en el segon, es fa un compendi de reflexions dels representants dels projectes de finances ètiques i solidàries existents.

Però, què són les finances ètiques i solidàries? En primera instància són la resposta que sorgí de la necessitat de transformar el sistema econòmic a partir de l'aplicació d'un nou model que incorpori l'ètica i la transparència al conjunt de les decisions diàries d'estalvi i inversió. D'aquesta manera aposten, d'una banda, recuperar els principis del segle XIX, com poden ser el mutualisme en les assegurances; i per l'altra incloure'n d'actuals per dotar de mecanismes i solucions a les reivindicacions que el sistema tradicional menysté com la comprensió i l'adaptabilitat, el sistema d'aval mancomunats, l'avaluació ètico-social, la transparència, el feminisme, punt encara per acabar d'assolir, ja que –tot i que s'han aconseguit grans avenços– la participació i visibilització de les dones en els òrgans de govern

encara no és equiparable a la dels homes. I finalment, un altre aspecte que propugna és la construcció d'un mercat social que sorgeixi a partir de la intercooperació entre els diversos projectes de l'economia social i solidària. L'establiment d'aquesta xarxa interrelacional, a més de comportar l'enriquiment d'altres projectes i la millora de la seva viabilitat; hi radica la clau per assolir la transformació social.

Així i tot, els valors que defensen les FE, se'ls han presentat nous reptes que calen tenir en compte per al futur. Posen en relleu la necessitat d'incrementar la participació activa dels socis; la dinamització de l'economia solidària; l'actualització de l'avaluació tecnicofinancera i de les garanties; l'ampliació del perfil sociològic de les finances ètiques; la introducció als joves i infants al món de les FE; l'establiment o consolidació de les relacions amb les institucions polítiques; així com la possible aliança en un futur amb la banca pública.

Finances ètiques i solidàries

XES – Pol-len edicions, 2018

Col. «Eines» núm. 3

ISBN: 9788416828418

15 x 12 cm

104 pàg.

Aquest llibre el trobareu
al Centre de Documentació
Cooperativa de la Fundació
Roca Galès

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

EXPOSICIÓ

Del 22 de novembre de 2018 al 17 de febrer de 2019

Al Museu d'Història de Catalunya
mhcat.cat

Catalunya,

TERRA COOPERATIVA

Amb la col·laboració de: